

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Ček, račun 13.562

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
celoletno Din 48.—, Za član
ne izvod Din 1.—.

Oglasi po ceniku.

Telefon šte. 3478.

Filip Uratnik:

Nov rudarski zakon in delavstvo

V ministrstvu za šume in rude delajo že dalje časa na osnutku novega rudarskega zakona. Imeli smo že osnutke tega zakona, ki bi mogli tudi rudarsko delavstvo zadovoljiti. Ti osnutki pa so se tako dolgo popravliali in spreminjali, da je dobilo pred par dnevi Centralno tajništvo delavskih zbornic rudarski zakon v tekstu, ki bi pomenil za naše rudarsko delavstvo težko razočaranje.

Rudarski zakon zanima delavstvo v toliko, v kolikor urejuje njegovo 12. poglavje službeno razmerje rudarskih delavcev in nameščencev.

Legislativno je sicer zgrešeno, če regulirajo službeno razmerje vsi možni zakoni. S tem se ustvarja popolni zakonodajni kaos. Kljub temu gremo tudi v zakonodaji, ki se pravi, to pot. O službeni pogodbi službojemalcev govorijo istočasno osnutki civilnega, obrtnega, trgovskega in rudarskega zakona poleg raznih pravilnikov za državna podjetja.

A to še ni najhujše. Hudo pa je, da brejajo ti osnutki isto materijo na popolnoma različne načine. Medtem ko se je oziral prvi tekst rudarskega zakona vsaj deloma na novi razvoj delavskega zakonodavstva, medtem ko lahko rečemo isto za osnutek obrtnega in trgovskega zakona, tu civilni zakon že zaostaja, novi tekst rudarskega zakona pa ostaja v svoji zadnji stilizaciji tam, kjer smo bili v tem pogledu pred petdesetimi leti.

Najvažnejše, kar naj bi moderni zakon o delavski službeni pogodbi delavstvu dal, so minimalni odpovedni roki, ki naj bi delavca ščitili pred takojšnjimi odpusti. Tu se mora zakonodavec uživati v položaj delavca, ki ima rodbino in v položaj rodbine, ki naj izgubi preko noči svoj zaslužek. Podjetnik mora računati z vsemi faktorji, pa tudi s faktorjem »delo« vsaj za nekoliko tednov naprej. Zato prejema podjetniško nagrado. On ne potrebuje pravice, da more metati delavce in nameščence brez odpovedi na cesto.

Načrt rudarskega zakona je predvideval v svojem prvotnem osnutku za mlajše delavce minimalni odpovedni rok 14 dni, za starejše pa minimalni odpovedni rok mesec dni. Sedanji tekst pa predvideva za vse delavce 14 dnevni odpovedni rok. Ali tudi ta odpovedni rok bi se mogel s »svobodnim« dogovorom razveljaviti. Delavskim predstavnikom se je sicer dalo zagotovilo, da bo dobil vsaj ta 14 dnevni odpovedni rok značaj minimalnega odpovednega roka. Toda med določbami, ki dajejo delodajalcu pravico do odpusta brez odpovednega roka, je več določb, ki omogočajo izigravanje zakonitega odpovednega roka, tudi, če bi dobil prisilen značaj.

Brez odpovedi se more n. pr. odpustiti delavec, ki opravlja kljub enkratnemu opominu svojo službo malomarno. Mi smo daleč od tega, da bi podpirali in branili tako delo. — Mnenja pa smo, da je s progresivnimi akordnimi postavkami v naših rudnikih tak delavec že bolj nego dovolj strogo kaznovan. K temu prihajajo še disciplinske kazni. Zato so take določbe za vzdrževanje discipline v rudniku povsem nepotrebne. Omogočilo pa bodo izigravanje zakonitega odpovednega roka, ki je že itak minimalen.

Drug primer: Delavec, ki je povzročil podjetniku brez osebne krivde škodo v iznosu 300 Din, se more po tekstu osnutka tudi brez odpo-

vedi odpustiti. Delavske zbornice so zahtevale, naj bi ta pravica vsaj v tem slučaju odpadla, ako bi delavec škodo nadoknadil. A tudi s tem niso uspele.

Naj navedemo še eno karakteristično določbo, ki je merodajna za duh, ki je narekoval korekturo prvotne stilizacije rudarskega zakona. V prvem tekstu je stalo, kar je popolnoma razumljivo, da more zapustiti delavec poslodavca brez odpovedi, ako mu ta ne more dati dela in zaslužka. V novem tekstu pa stoji, da ga sme zapustiti le v slučaju, ako mu delodajalec ne garantira vsaj za tri četrtine delovnih dni v mesecu delo in zaslužek. Delavec je torej dolžan čakati na delo pri poslodavcu vsaj četrtino meseca, tudi če mu ta ne daje dela in zaslužka.

Poglavje zase tvorijo predpisi o izpraznitvi delavskih stanovanj. Rudniška stanovanja so morda nujno zlo. Vendar povdarjamo, da so za delavstvo in delavske rodbine zlo in nikaka ustanova, kateri naj bi se dajale posebne ugodnosti. Zato smo stali na stališču, da naj se izpraznjujejo stanovanja, ki so rudniška last, na enak način, kakor se izpraznjujejo stanovanja sploh. Ne gre, da se mečejo delavci na cesto istočasno, ko poteče njih službeno razmerje, ker si takrat šele lahko iščejo drugo delo in mora ostati rodbina tako dolgo, dokler se to delo ne najde, v prejšnjem stanovanju. Če bi to načelo splošno obveljalo, bi ne mogel veljati ugovor, da rabi podjetnik stanovanje takoj za druge delavce, ker bi lahko nastopili ti najprej delo kot samci in dobili šele kasneje rudniška rodbinska stanovanja.

Posebnihih ozirov bi bilo treba v slučaju smrti ali upokojitve. Taki oziro se lahko tudi v slučaju redukcij ali obustavitve dela, ker v takih slučajih delodajalec delavskili stanovanj ne potrebuje. Iz teh vidikov smo stavili delavski zastopniki svoj protipredlog k prvotnemu tekstu zakona in smo v mnogočem uspeli. V zadnjem osnutku pa je vse to iz zakona izločeno. Delavec mora zapustiti stanovanje takoj, ko preneha njegovo službeno razmerje. — Deložacija izvrši politična oblast. Deložacija se izvrši celo v tem slučaju, če delodajalec stanovanja ne potrebuje za druge delavce.

Zelo težke zlorabe se morejo vršiti na rudnikih z disciplinskimi kaznimi. Videli smo za en rudnik na jugu od nekega delavca plačilne listke za celega pol leta, kjer ni bil niti en plačilni listek brez znatnega odbitka v vidu kazni. Da bi se take zlorabe onemogočile, so delavske organizacije predložile, da bi se v zakonu določilo, da se morajo vpisovati vse kazni v poseben register, ki naj bi se predlagal na pregled socialno-politični oblasti in dalje, da bi upravljali fonde, v katere se stekajo kazni, izključno zastopniki delavstva. Dalje smo predložili, naj se ne kaznuje z denarno kaznijo nihče več, kakor trikrat v mesecu in ne več, kakor skupno vsoto ene režijske plače na mesec. V zadnji osnutek rudarskega zakona pa je prišla glede glob in kazni samo odredba, da globe ne smejo znašati več, kakor 15% 14 dnevne delavske plače. V naših rudnikih znašajo globe na delavca in leto povprečno 30 do 70 dinarjev. Ako postavlja novi zakon take minimalne meje, daje s tem pobudo za poslabšanje dosedanje prakse.

Glede delovnega časa ne stoji v novem zakonu ničesar. In vendar je tu izredno važno, kdaj se počenja šteti delovni čas, ali z vstopom v rudniški obrat, ali z nastopom dela na mestu. Vse to je naš stari rudarski zakon reguliral. Novi rudarski zakon pa dopušča tu popolno nejasnost. To pomenja lahko prosto pot za občutno podaljšanje delovnega časa v rudnikih. Dosedanje zakonske novele določajo, da se sme delati v krajih, kjer je vroče ali moko, le po 6 ur na dan. V novem zakonu tega ni.

V pogledu osiguranja delavske mezde je važno, da se delavcu osigura, da dobi gotov del mezde na roko in da se omeji kreditiranje. Posebno važno je, da dobi delavec v slučaju izstopa iz službe nekaj gotovega zaslužka na roko.

Pri sedanji praksi se dogaja, da dobiva delavec vse potrebščine že vnaprej v rudniškem konzumu. Če se ga nenadoma odpusti, mora plačati potrebščine za nazaj in ne dobi na roko niti dinarja. Lahko si je predstavljati, v kak položaj zaide tak odpuščen delavec. Spominjali se bomo slučaj, ko je zmiznila v snegu cela rudarska rodbina, ki je bila odpuščena iz nekega srbskega rudnika in se je napotila peš iskat dela. Iz teh razlogov smo bili mnjenja, da bi se ne smelo odbijati pod nikakim izgovorom več, kakor četrtino plače v svrhu poravnania predujmov ali posojil. Sedanja praksa je ta, da se smejo odbijati od delavske plače celotni iznos v svrhu poravnania dolgov pri rudniških konzumih, medtem ko se ne smejo odbijati nikaki iznosi za enake dolgove, napravljene pri delavskih konzumih ali drugih trgovinah, tudi če delavec na odbitek izrecno pristane. Naše mnenje je, da ni nikakega povoda za tako favoriziranje rudniških konzumov in da ni potrebno, da obvladuje podjetje delavca, ki ga obvladuje že v obratu in stanovanju, tudi kot konzumenta. Prav posebno pa je treba povdarjati, da je delavska plača slabša zaščiten, če ni zaščiten tudi napram rudniškemu konzumu. Ni res, da je potreba taka določba, ker bi rudarski delavci sicer ne dobili kredita za živila, pač pa je nasprotno res, da bi se njihov kredit samo dvignil, če bi se smela odtegovati v

slučaju njihovega pristanka četrtina delavske plače.

Odredbe o rudarskih zadrugah so v novem tekstu zakona popolnoma nejasne. Zlasti ni povedano, ali naj odgovarjajo rudarske zadruge instituciji obratnih zaupnikov ali instituciji delavskih zbornic v smislu zakona o zaščiti delavcev.

Za reševanje v sporih iz službenega razmerja predvideva rudarski zakon posebno sodišče. Če imamo pred očmi, da predvideva tudi obrtni zakon za reševanje sličnih sporov posebno sodišče, moramo reči, da ni razloga, da bi se ustvarjale tu za rudarje posebne institucije, ker gre v enem in drugem slučaju za pravne spore popolnoma istega značaja. Bujimo se, da bi ostalo eno ali drugo sodišče na papirju, ako bi šli tu v nepotrebni specializaciji predaleč.

V prvotnem osnutku so bili predvideni posebni socialni fond, v katere naj bi dajala rudarska podjetja 5% izkazanih čistih dobičkov. Taki fond bi mogli dobro služiti kot brezposelnih fond. Oni tudi niso nikak novum, temveč v nekaterih državah, kakor n. pr. v Rumuniji, obstojajo. Pri nas so morali iz zakona izpasti. Mesto tega dobimo paritetno brezposelno zavarovanje s prispevki, kakor veljajo za ostalo delavstvo.

Tako so za delavstvo rešena vsa vprašanja, na katerih je delavstvo interesirano. Če postane osnutek v resnici v tej obliki zakon, bo za nas za dolgo dobo sankcionirana zakonodaja, kakor je zagledala beli dan pred 50 ali 70 leti, ko zakonodajalec o modernem delavskem življenju ni imel tistih predstav, katere danes lahko ima. Celotne nekatere moderne norme, ki so že danes v veljavi, pa bodo, kakor iz zgornj navedenega sledi, iz zakona izpadle. Pri tem je ineti pred očmi, da obravnavajo osnutki obrtnega, trgovskega in celotnega civilnega zakona isto materijo iz mnogo modernejših vidikov, tako, da obstoja nevarnost, da bo vsa karakteristika zakona o službeni pogodbi za rudarje ta, da bo ta službena pogodba — slabše urejena, kakor za ostale delavce.

Tega organi ministrstva za šume in rude, ki se radi ponašajo, da je za rudarsko delavstvo v socialno-političnem oziru bolj poskrbljeno, nego za ostale kategorije delavstva, gotovo ne žele.

Z vso odločnostjo naprej!

(Dopis.)

Brez miru in brez počitka stoji proletarijat po vseh državah dnevno v boju in obrambi za svoje pravice in svoj obstoj. Kakor, da so podjetniki obsedeni s sadizmom, v dnevi njihove krize, kot jo nazivljejo, v dnevih največje brezposelnosti, ki vlada povsodi, vodijo borbo na nož proti delavstvu z načrti zniževanja plač.

Tako čitamo v vestniku naše internacionalne, da je bilo 10. marca v Bavarski v Nemčiji izprti 40.000 kovinarjev, zato, ker podjetniki niso hoteli pristati na sklep posredovalne komisije, da se znižajo plače za 6%. Izprli so 40.000 kovinarjev in izjavili, da bodo vodili borbo za dosego svojih popolnih zahtev v redukciji plač do konca tudi na nož.

Kovinarji, stoječi v naši bratski organizaciji, so popolnoma solidarni in složni v tej borbi in pripravljeni nanjo tudi na nož, kakor so se podjetniki izjavili, svesti so si pa tudi lahko, da stoji vse kovinarsko delavstvo naše internacionalne za njimi. Iz Avstrije čujemo stvari, ki se nam zdijo skoro neverjetne, ker vemo, da je avstrijska kovinarska organizacija borbeno kakor akcijsko ena izmed prvih v naši internacionali; pa vendar čujemo, kako je Alpine-montanska družba v revirjih in v tovarnah v Donawitzu zlomila delavstvo in mu reducirala plače ter ukinila kolektivno pogodbo. Ravno tako se je zgodilo v Kapfenbergu. Vprašamo se, kako je to mogoče. Kdor razmer ne pozna, lahko krivično sodi. V Donawitzu, kakor v Kapfenbergu, so delavci stali v fašističnih strokovnih organizacijah in seveda sedaj prejele za svo-

je izdajstvo nad samim seboj zasluženoplačilo. Sedaj seveda avstrijski kovinarski Savez ne more prevzeti nobene odgovornosti za nastali položaj. Vrši pač samo to nalogo, da sedaj poučuje delavce, ker sedaj so morda bolj dostopni za vse ono, kar so jim poprej pripovedovali zaupniki svobodnih strokovnih organizacij. Sedaj se potaplja vsa demagogija provokaterstva, sedaj je namen podjetnikov razkrinkan v vrstah najzadnjih in najmanj mislečih delavcev, vsa laž in vsa borba proti svobodnim strok. organizacijam je zlomljena in s tem vred precejšen del zapeljanega delavstva pahnenega v spoznanje, da je za delavstvo proti izkoriščanju od podjetnikov samo ena odpora, ki napravi meje vsakemu pretrganemu izkoriščanju, to je svobodna strokovna organizacija, temelječa na mednarodni solidarnosti.

Več ali manj preživljamo to tudi mi kovinarji na Jesenicah, Javorniku in Dobravi. Tedni in meseci potekajo, ko zaupniki stavljajo ves svoj čas in vse svoje sile samo na eno točko in za nas zankrat najglavnejšo točko, za ureditev naših plačilnih razmer. Kdor je eno tako borbo že preživel in v njej morda praktično sodeloval kot zaupnik, ta ve, da je v takih časih organizirano delavstvo postavljeno pred težko preizkušnjo. Ker odločitev v dobro ali slabo zapečati vprašanje, kolika je zavednost med organiziranimi, ker od njihove vztrajnosti, zrelosti in discipline zavisi uspeh.

Glavni del tega, lahko rečemo, smo že prestali. Odkrito pa lahko povemo, da smo

čisto natančno opazili, kako so manj poučeni zlezli za plot in pričeli čakati, da udarilo po organizaciji in zaupnikih, mesto, da skušajo notranost boja doumeti in doumeti namen podjetja, ki preizkuša naše vrste in zavednost. Nekateri izmed takih so se drznili že pričeti izza plota metati kamenje in polena delujočim zaupnikom. Toda moč zavednosti jih premaguje. Zaman grizejo v granit. Nezmisljivo sklenjenosti stoji skupni zaupniški zbor in z njim absolutna večina neomahljivega članstva, ki razume položaj in zna ceniti delo zaupniškega zbora. Ta vztrajnost in nezlomljiva volja jih zopet vrne disciplini. Nam je razumljivo kaj takega, ker vemo, da baš tak zelo malo čitajo, res je pa, da smo zaupniki storili vselej vse, da je vse delavstvo o vsem točno poučeno, zato je grajati take le zato, ker le čakajo, ne potrdujejo se pa, da bi prišli na sklicane članske sestanke, kjer podajajo zaupniki vsa pojasnila. Potem seveda ni čuda, da vedo le ono, kar čujejo od vrag zna koga v kaki zakotni gostilni in ni čuda, da nasedajo na lim frazami in zlobnostim neorganiziranih individuijev. Toliko močni smo danes že, da nas vse take iz nevednosti izvirajoče zmote najmanj ne ovirajo v vsem, dasi tiha in zato toliko bolj opasna borba zahteva ves naš prosti čas. Omenjamo to zato, ker smo se morali potruditi, da smo one izza plota pognali nazaj v vrste iz njihovega umika in sedaj nam stoji odprta še zadnja etapa odločilne borbe.

Na polovico povoljno je likvidiran mezdni spor na Dobravi, plače pa so omogočene po storitvi, da ostanejo ne le v oni višini, kakor so bile, deloma bo možnost večjega zaslužka, kadar se delovni čas zopet vpostavi na 8 ur. Sporazum pa zavisi še od preizkušnje sedanjega plačilnega sistema, ki zavisi od storitvenega zaslužka in bo brez dvoma v marsičem potreben še potrebnih sprememb, dokler se ne izprakticira način dela, ki je povezan z vprašanjem plač.

Za mrzlo valjarno se je dosegel popoln sporazum na Savi, vendar je akord na trimesečno poskušnjo; za žičarno sporazum še ni popoln, vendar pa je bil naš pristaneč za princip podan s pridržkom popravkov iz obeh strani.

Ostane še nerešeno vprašanje zavijalnice in žrebljarne na Savi ter oni oddelki, ki sploh ne prihajajo v poštev akordiranega dela in še valjarne Javornik, kar vse bo morda le mogoče urediti v toku meseca aprila.

Priznati moramo, da se je današnje vodstvo Kranjske industrijske družbe v ogromnem delu potrudilo poceniti rezižo z novimi tehničnimi napravami in izpopolnitvami. Izvršile so se kolosalne nove naprave, žal, pa delavci ostajamo v plačah, kjer smo bili in opravičeno povdarjamo, da se nas je celo pritisnilo ob zid v poslabšanje vsled znižanja dela nedeljskih doklad.

Na tej naši izgubi nosijo glavno krivdo po drugih tovarnah v Jugoslaviji, ki so slične naši, slabo organizirani kovinarji.

Ni nas bičal le element zime, grozila nam je tudi zakleta kriza, da nas polomi, v mnogih družinah pa je vladala težka bolezen. Minulo je, bobneči studenci od juga napolnjenih strug nam napovedujejo pomlad, izgnila je iz nas vsa izmučenost, sveži smo zopet kakor prvi dan naše borbe.

Razvijamo programe in delamo naprej. V ospredje stopa novi zadržni kolektivni program, zanj hočemo osvojiti vse organizirane kovinarje, osvojiti hočemo vse organizirane za vstop v enotno zadržništvo z velikim ciljem — za našo bodočnost. Odbori strokovne organizacije, vseh zadrž, kakor kulturnih organizacij, so soglasno osvojili novi zadržni program: po 30 Din bomo plačevali na mesec za naše skupno zadržništvo, za naše skupne domove, sportne štabljone, kopališča itd.

Težko se je odločiti, toda zavest premaguje, moramo, kajti vidimo, da ima delavstvo tam, kjer je slabo organizirano, tudi slabe plače, kjer delavstvo nima svojih močnih zadrž, nima ozadja in ropa ga in izropa za vse privatni dobiček.

Kulturna organizacija »Svoboda« napreduje, je postala akcijska, mladina se nam priključuje in prebujajo, vstaja proletarska mladina in s tem je bodočnost naša. Vse to vzbuditi in vzdržati posameznik ne more, zaslužno na vsem tem napreduku nosi širok zaupniški kader, samemu sebi in ideji zvest.

Zavedamo se že, da brez potrebne izobrazbe ni trajnosti delavskega pokreta, ako je odvise od meščanske duševnosti, vendar nismo nikdar pretiravali klica po izobrazbi v nepravem smislu, zavedajoči se vedno, da je vsemu prvo organizacija, kajti, če imamo organizacijo, pride vse drugo samoočisti in z njo naravno tudi napredek v izobrazbi. Nič bi nam ne koristilo, če bi bili sedaj akademsko naobraženi, pa bi stali brez organizacije; bilo bi po nas, če bi nam manjkalo kolektivnega prepričanja. Neobhodno potrebno je, da stalno skrbimo za naraščaj in širimo znanje med naše člane, predvsem pa med zaupnike. Vsak pa je predvsem sam dolžan iskati resnico.

Sodrug in sodružice! V vztrajnosti je zmaga in naš napredek. Ne odrekajte se vsem potrebnim žrtvam, ki jih moramo do-prinašati, da si izkujemo boljšo bodočnost. Postanite popolni, ne iščite izgovorov in vzrokov, ne čakajte vedno na zaupnika, da Vas vedno iznova kliče naprej, naprej za nami, ne ozirajte se ne na levo ne na desno. **Zrtvujte več prostega časa za samolobrazbo!** Tisti, ki ste delali po šestnajst in dvanaest ur, povejte onim današnjim, da smo takrat bili zgolj sužnji. Borbi prednikov je dolžan vsakdo tam, kjer je danes osemurni delavnik, zrtvovati prosti čas za napredek, ne pa iskati le sebi zadoščenja v brezbrizju. Skupne nam naj bodo zabave, skupna pa naj nam bo tudi vsa borba za obstoj. Razumite to in vztrajajte povsod! Kjer se niste organizirani, pridružite se nam, pristopite v naš skupni MI! **Z vsoto odločnostjo naprej!** Jurij Jeram.

Podeželske občine za izvajanje zakona o zaščiti delavcev.

V soboto, dne 28. marca t. l., se je vršil v občini Predaselj pri Kranju sestanek občinskih odbornikov in zastopnikov raznih kmetijskih gospodarskih zadrž. Sestanek, ki ga je sklicalo sresko načelstvo v Kranju, je bil lepo obiskan. Navzoče je bilo tudi tamkajšnje učiteljsko in duhovščina. Razpravljalo se je o spojitvi občin Preddvora in Predaslja ter o raznih gospodarskih zadevah prizadetih občanov.

Občinski odbornik Franc Kerč, ki je predsednik podružnice Splošne delavske zveze v Kranju, je ob tej priliki opozoril navzoče na nevdržne razmere tekstilnega delavstva, zlasti mladoletnega, ki je zaposleno po tekstilnih tovarnah v Kranju. Podaril je predvsem škodljivi vpliv predolgega delovnega časa in slabih zaslužkov na zdravje delavstva. Podjetja bodo v par desetletjih izmrogala in izčrpala delavstvo, ki bo potem padlo v breme siromašnim podeželskim občinam. Da se to prepreči, je rekel, da se nujno izvaja zakon o zaščiti delavcev in predlagal naslednjo resolucijo, ki jo je dal navzoči sreski načelnik g. dr. Žnidaršič s priporočilom na glasovanje.

Resolucija:

V Kranju je v tekstilni industriji zaposlenih nad 1000 mladoletnih delavcev, od katerih je 80% deklet. Ob skrajno nizkih plačah (16 do 22 dinarjev dnevno) sili ta industrija delavstvo k čezurnemu delu. Skoro povsod se dela deset ur in več dnevno. Zaradi slabih zaslužkov in zaradi tega nezadostne prehrane in predolgega delovnega časa, zapada zlasti mladoletno delavstvo vplivom raznih bolezni, predvsem pa tuberkulozi. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je uradno ugotovil, da je ravno v Kranju in Trzinu med tekstilnim delavstvom procent tuberkuloznih bolnikov največji.

Industrija, stremeča za čim večjimi dobički, izkorišča in izmrogava organizem tega mladoletnega delavstva, ki je doma po večini iz okoliških občin Kranja. Mi s skrbjo gledamo v bodočnost teh naših občanov, ki jih bo industrija v dveh desetletjih izčrpala in bodo potem padli

bolni in onemogli v breme naših itak siromašnih občin.

Sresko načelstvo naprošamo, da pri kraljevski banki upravi v Ljubljani opozori na to katastrofalno dejstvo, da se podvzamejo primerni koraki v zaščito mladoletnih delavcev. Kraljevska banska uprava naj izposluje, da bo industrija v pogledu delovnega časa striktno izvajala predpise zakona o zaščiti delavcev, ki v § 6. predpisuje za vsa industrijska podjetja 8 urni dnevni, oziroma 48 urni tedenski delovni čas; § 9. tega zakona pa za mladoletno delavstvo izključno zabranjuje vsako delo, ki bi imelo trajati preko 8 ur dnevno.

Tekstilna industrija se na vse te zakonite predpise ne ozira in se zaradi tega uničuje zdravje našega delavstva. Prav tako pripada delavstvu za čezurno delo 50% doplačilo, toda tudi tega jim tekstilna industrija v Kranju ne plačuje.

Glede higijske opreme in ureditve tovarn so posebni zakoniti predpisi in se tudi ti malo in le površno izvajajo. Zato je potrebno, da banska uprava potem inšpekcije dela pregleda tovarne, če je v zadostni meri poskrbljeno za zdravje delavstva.

Resolucija je bila z odobravanjem vseh navzočih soglasno sprejeta. Prav take resolucije so poslane sreskemu načelstvu tudi občine Naklo in Stražišče pri Kranju.

Mi razumevanje podeželskih občin v okolici Kranja za socialno zaščito delavstva toplo pozdravljamo, ker je to že drugi slučaj, da so se te občine zavzele za delavsko zaščito. (Prvič so se zavzele za izvedbo starostnega zavarovanja.) Pohvalno vredno je tudi agilno delovanje predsednika Splošne delavske zveze v Kranju, sodruga Kerča. Prav tako ima polno razumevanje za socialne težnje delavstva tamkajšnji gospod sreski načelnik.

Potrebno bi bilo, da vse občine, iz katerih se pošilja delavstvo v tovarne sledi vzgledu teh občin. Ob enem pa, da zahteva ob vsaki priliki tudi pojasnila, ali in kakšne korake je ukrenilo sresko načelstvo in banska uprava, da zaščiti državljane pred izkoriščanjem inozemskega kapitala.

Pripravite se na mednarodno delavsko olimpijado!

Največji dogodek v mednarodnem delavskem gibanju l. 1931 bo II. delavska olimpijada na Dunaju v dneh od 19. do 26. julija.

S polnim navdušenjem se pripravljajo na njo razne dežele. Kajti na tej olimpijadi bo zavedno delavstvo manifestiralo svojo telesno in duhovno moč z raznimi sportnimi tekmami, z manifestacijo množic in z raznimi slovesnostmi in kulturnimi prireditvami.

Delavska olimpijada na Dunaju bo mednarodna zaprisega delavstva za solidarnost proletarijata in mednarodni mir.

Tudi iz Jugoslavije se moramo v velikem številu udeležiti te impozantne prireditve delavske sportne internacionale. — **Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo dovoljenje**, da se je smejo udeležiti člani delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda« in drugih delavskih kulturno-sportnih organizacij v ostalih krajih Jugoslavije.

Od olimpijade nas ločijo komaj še trije meseci. Zato se požurimo s pripravi!

Sklenjeno je, da se iz Jugoslavije udeležimo glavnih prireditev, ki bodo od 23. do 26. julija.

Stroški so zelo nizki in sicer prijava za vsakega stane Din 70.—, potni list Din 25.— (avstrijski vizum ni potreben), po avstrijskih železnih 25% popusta, za članke »Prijetelja Prirode« v skupinah po 10 ljudi je do državne meje polovična vožnja; skupno stanovanje na Dunaju je brezplačno in če prehrano računamo na približno Din 80.— dnevno, znašajo celotni stroški za udeležence iz Ljubljane pri štiridnevem bivanju na Dunaju z brzim vlakom Din 830.— (t. j. Din 385.— vlak, Din 70.— prijava, Din 25.— potni list in Din 350.— prehrana z ogledom Dunaja in vseh prireditev), pri potniškem vlakom bi znašali potni stroški Din 228.—, celokupni torej samo Din 700.—. Sodrug iz drugih krajev lahko potem sami precenijo vse stroške.

Kdor misli iti na olimpijado, naj na spodaj navedeni naslov takoj pošlje svoje ime, priimek z navedbo poklica, svojega

članstva v »Svobodi« ali strokovni organizaciji, nadalje, ali misli potovati s potniškim ali brzovlakom in če želi skupno prenočišče na Dunaju ali privatno. Obenem naj pošlje Din 70.—. **Na prijave brez tega denarja se ne bomo ozirali.** Kajti prijavo z Din 70.— moramo odposlati na olimpijski odbor na Dunaju, odkoder bodo poslali za vsakega posebno legitimacijo (Festausweis), ki edina daje pravico na sledeče ugodnosti: ni treba avstrijskega vizuma, 25% popusta na avstrijskih železnih in dunajskem tramvaju, brezplačen obisk vseh olimpijskih prireditev, brezplačno skupno stanovanje, popust za gledališča. Torej za Din 70.— so velike ugodnosti. **Prijavnine Din 70.— ne bomo vrnili v nobenem slučaju.**

Vsakdo naj se potem sam briha za potni list. Mi bomo posredovali pri oblasti, če bi se komu delale težkoče. Vsakdo naj si preskrbi pravočasno delovni dopust in hrani naj denar. Kdor ne bo imel do 22. julija potrebne vsote za pot in bivanje na Dunaju, ne bo smel odpotovati.

Točen program olimpijade in druge olimpijske zadeve bomo sproti in pravočasno objavljali v delavskem časopisu. Toda odločite se takoj! Kdor misli iti na olimpijado, **nam mora poslati prijavo z Din 70.— najkasneje do 15. aprila.** Če bi podružnice »Svobode« ali strokovne organizacije v kakem kraju posebej zbirale prijave, prosimo te organizacije, da nam vse prijave prav tako pošljejo do 15. aprila.

Ljubljana, poštni predal 290, »Svoboda«.

Sodrug, vplačaj v soboto članarino Din 20.— za Cankarjevo družbo! Letošnje knjige bodo lepe, zato ne odlašaj!

STROKOVNI VESTNIK.

K mezdni razpravi v Jeklarni Guštanj.

(Dopis.)

Ravnateljstvo Jeklarne Guštanj je z dopisom obvestilo Savez, da odpoveduje kolektivno pogodbo, katera je bila l. 1925 sklenjena med vodstvom podjetja in Savezom. V istem dopisu pa izreka ravnateljstvo tudi pripravljenost skleniti novo kolektivno pogodbo, ki pa mora biti primerna sedanjemu duhu časa.

Mi razumemo to po svoje, namreč da so prejemki napram l. 1925 za sedanji čas veliko prenizki. Vodstvo tovarne pa razume to seveda zopet po svoje, to pa tako, da so plače delavcev za sedanje razmere mnogo previsoke, da je nujno potrebno iste reducirati ter ustvariti še več gorja in še več revščine, dasi je je v prevalljskem srezu že itak dovolj.

Ali to je zaenkrat stvar v poštev prihajajočih delavcev in vodstva Jeklarne. Naš namen ni danes razpravljati o tem, marveč moramo počakati, kaj bo k temu reklo delavstvo. Nekaj drugega pa je, kar moramo danes odkrito in jasno povedati ter pozvati vse delavstvo Jeklarne, da tudi ono odkrito in jasno pove svoje mnenje.

Leta 1923 je bila v Guštanju 23-odstotna organizacija kovinarjev. Tako že v letu 1925 organizacijska disciplina in solidaren nastop ni bil več tak kakor prej. Kmalu potem so ti prenapeteži presedlali v Jugoslovansko strokovno zvezo, da bi morala v njenem okrilju dosegli svoj egoistični cilj. Od takrat naprej so se začele v Guštanju intrige in rovarjenja med delavci, kar je borbeno silo organiziranega delavstva znatno oslabilo. Tudi vodstvo podjetja je to videlo in je položaj po svoje izkoristilo. Tako je šlo do sedaj, ko se je odpovedala kolektivna pogodba.

Na veliko presenečenje nam je poslal odbor naše podružnice v Guštanju pismeno zahtevo JSZ, v katerem zahteva, da ta pastork rim-kat. hierarhije pri mezdni razpravi,

ki se bo vršila dne 18. t. m., sodeluje, utemeljujoč to zahtevo, da je v interesu delavstva, da pri tej razpravi enotno nastopa.

Predlaga se, da naj se postavi za to mezdno gibanje enotni odbor, sestavljen iz SMRJ in JSZ.

Mi hočemo k tej zahtevi dati danes načelno stališče našega Saveza, o katerem bo morala razpravljati tudi plenarna seja Centrale našega Saveza dne 12. t. m.

Mi smo vedno do sedaj odklanjali takozvano »enotno fronto«. To je bila komunistična parola izigravanja in demagogije. Tisti, ki enotnost delavskega razreda razbija (tudi s krščansko socialističnimi gesli), nima legitimacije, vabiti nas v to enotno fronto.

Mi smo pristaši enotne organizacije in že imamo enotno izvoljene odbore, ki za svoja dejanja odgovarjajo svojemu članstvu. Nobena druga enotna fronta nam kovinarjem ni potrebna. Pri mezdni razpravi podjetniku ne bomo prav nič bolj imponirali, ako pridemo okrašeni s krščansko socialističnim peresom za klobukom in narodno kravato za vratom. Temveč, **tam bo potrebno meriti svoje moči, ker je pravice in usmiljenja samo toliko, kolikor je organizirane moči.**

Desetletna praksa nam je zgodovinski dokaz, da so krščanski kapitalisti skoraj še bolj požrešni za profitom kakor pa katerekoli druge vere. Guštanjsko delavstvo to samo občuti na svoji koži. Njim se godi ravno tako kakor se godi trboveljskim rudarjem, ki so vsaki demagogiji nasedali.

Kovinarji in naš Savez se zavedamo odgovornosti napram celokupnemu organiziranemu delavstvu. Radi tega ne bomo postali nezvesti svoji tradiciji. Niti se bomo kedaj uklonili žolti demagogiji. Oni so kljub svoji ultrarevolucionarnosti zato tukaj, da enotnost delavskega razreda rušijo, da slabe njegovo odporno silo.

Savez gre v borbo sam. Kar smo dosedaj kje dosegli, smo dosegli z lastno močjo, z disciplino in

razredno zavestjo ter neštetimi žrtvami svojega članstva. Radi tega in v zavesti svoje tradicije odklanjamo tudi danes enotno fronto, odklanjamo ženitev z JSZ.

Da nismo diktatorji, temveč da pustimo svobodno presojo, sklicuje Savez za dne 12. aprila t. l. celokupno delavstvo Jeklarne na tovarniško zborovanje, kjer se bo stališče Saveza temeljito obrazložilo, nakar bo celokupno delavstvo tajno glasovalo z listki, ali da mandat za to razpravo Savezu ali ne. Že danes pa odločno povemo, da mora dobiti Savez zaupnico in naslon od najmanj 4/5 v Jeklarni zaposlenih delavcev.

Vse one delavce, ki se sestanka ne bodo udeležili, bomo smatrali, da se s stališčem Saveza ne strinjajo in jih bomo pristeli k glasovom, ki bodo šli v prilog JSZ.

Tako ima delavstvo Jeklarne priliko, da svobodno in jasno pove svoje mnenje. Od tega sestanka je odvisno vse nadaljnje delo Saveza. Rezultat glasovanja se ima telegrafično sporočiti Centrali v Beograd.

Lesce.

Članski sestanek delavstva tovarne verig se vrši v ponedeljek, dne 13. t. m., ob pol 5. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Akordno delo in njega slabe posledice za delavstvo.

2. Razno.

Sodrug kovinarji! Ako hočemo imeti kolektivno pogodbo, ako hočemo doseči omlajenje brezposelnosti, potem mora biti na tem sestanku sleherni delavec navzoč, da soglasno odklonimo akordno delo toliko časa, dokler bodo naši sodelavci brez sredstev in brez dela na cesti.

To brezmejno izkoriščanje delavcev ne bo prenehalo prej, dokler poslednji delavec ne pride do uverenja, da je le v skupni organizaciji sili boljše bodočnost delavca.

Celje.

Porast naše podružnice lepo napreduje. Polagoma in previdno se dvigamo. Imamo redne sestanke in debate so stvarne. Vse hiti in se pripravlja, da se nekako zaščitimo, ko bo zopet potrkala na vrata zima in mi bomo zopet delali po dva in tri šilte na teden. V veri, da si bomo kot organizirani sodrug pomagali drug drugemu, delamo, ustvarjamo. Našli smo vero v organizacijo.

Store.

V nedeljo, dne 29. marca, smo imeli članski sestanek, na katerem smo razmotrivali, kako tudi pri nas napraviti lokalni sklad, ki naj služi v podporo našim najbednejšim. Odločili smo, da prihodnjič povabimo celokupno tovarniško delavstvo, da razmislija in se odloči.

Začetek je težak in z malimi žrtvami bomo tudi mi imeli lokalni sklad, kakor ga imajo ostali kovinarji.

Guštanj.

Vabimo vse delavstvo na sestanek v nedeljo, dne 12. aprila. Nihče ne sme manjkati. Ven iz Vaših zaduhlih koč, na sestanek, da odločimo o svoji usodi.

Ljubljana.

Delavstvo »Nove Jugometalije« opozarjamo, da bo razprava za novo kolektivno pogodbo proti koncu meseca aprila, tako, da bo s 1. majem t. l. že nova pogodba v veljavi.

Lesce.

Ravnateljstvo tukajšnje tovarne verig je na dan 1. aprila t. l. izročilo našim zaupnikom seznam od dne 1. aprila nadalje veljavnih temeljnih plač. Iz tega seznama je razvidno, da so reducirane plače priučenim in pomožnim delavcem prve kategorije in pomožnim delavkam prve kategorije za Din 1.— na uro. Prizadeti so tudi vajenci, ki se učijo v IV., V. in VI. polovici leta učne dobe. Pri teh zadnjih znaša diferenciacija od Din 1.— do Din 1.50 na uro. Poleg vsega tega se reducirajo vsi akordi za 20 odstotkov. Tako!

Ta postopek podjetja nas jako zanima, to pa vsled tega, ker ima **jako malo inozemske konkurence** (v l. 1929 je bilo vseh verig uvoženih 45 ton ali 4 in pol vagona), do čim domača konkurenca sploh v poštev ne pride.

Pa smo se malo pozanimali, kako visoka je produkcijska cena za 100 kg navadnih verig, ki jih izdelujemo in da bi se prepričali, če je resnica, da smo delavci previsoko plačani ter da moramo vsako stvar ravno mi z našim stradanjem kvitirati.

Prišli pa smo do nasprotnega prepričanja:

Vzemimo verige štev. 50 in dobili bomo naslednjo sliko:

Izstovarnina	100 kg železa	Din 1.—
Lužarna	100 kg železa	Din 2.70
Žičarna	100 kg železa	Din 2.50
Ugobjalnica	100 kg železa	Din 10.50
Ravnanje	100 kg železa	Din 2.—
Varenje	100 kg železa	Din 38.—
Drgalnica	100 kg železa	Din 4.—
Zavijalnica	100 kg železa	Din 1.—
Nakladanje	100 kg železa	Din 1.—
Skupaj		Din 62.70

Pa vzemimo, da smo se kje kaj zmotili ter pridajmo še 10% zraven, t. j. 6.27 — skupaj 68.97 Din in računajmo to okroglo **Din 70.—**, da bo nam »analfabetom« račun lažji. Produkcijski stroški za izgotovitev 100 kg te vrste verig znašajo Din 70.

Zaščitna carina pa znaša za sto kilogramov Din 55.—, ali z drugo besedo, državna uprava je šla z zaščitno carino našim industrijcem tako na roko, da jih stanejo produkcijski stroški za 100 kg verig samo Din 15.—.

Ta konstatacija je za nas jako važna. Država ni upostavila zaščitnih carin samo zato, da bi naši nikdar siti kapitalisti mogli brez mej odirati konzumenta. Te zaščitne carine imajo pred vsem ta namen, da je zaposleno domače delavstvo, da ima ono svoj zaslužek in svoj kosček kruha.

Ali nismo upravičeni delavci, da pred celim svetom dvignemo svoj glas proti takemu izkoriščanju? Kapitalizmu ni ničesar svetega, ne narod, ne država, ne vera, ne brat, ne sestra. Kapitalizem pozna samo profit, ne glede na trpljenje in stradanje neštetih drugih.

Nečuvno je to! Nedopustno je tako postopanje! Kadar na eni strani država nudi tako zaščito, da bi od nje imel koristi ves narod, skuša gospoda na drugi strani igravati državo in posebej še delavstvo. Tudi tu bi moral priti v poštev zakon o zaščiti države ter z vsjo ostrožjo kaznovati tako početje. S temi redukcijami ni prizadeto samo delavstvo. Tu so prizadeti vsi ostali sloji. Kolikor bo delavec manje zaslužil, toliko bodo ostali sloji od njega manje prejeli. Kmet pa, ki bo to verigo kupil, jo tudi za pol dinarja ne bo dobil ceneje, kakor jo je dosedaj kupoval.

Delavstvo radi tega upravičeno zahteva, da imajo dosedanje temeljne plače ostati iste, kakor so bile dosedaj. Delovni čas pa naj se zniža na 40 ur tedensko. Odklanja pa vsako nadaljnjo akordno delo, da bo na ta način mogoče zaposliti večje število delavcev, ki so za služka in kruha potrebni.

Prizadeti delavci pričakujemo od strani oblasti, da nas v tej borbi podprejo. Naj zaščitne carine ne služijo samo podjetnikom, temveč tudi delavstvu in njihovim družinam.

Muta.

Občni zbor naše podružnice S. M. R. J. se je vršil v nedeljo, dne 22. marca t. l. Iz poročila s. Preglau Avgusta kot predsednika podružnice je bilo razvidno, da je bil v preteklem letu tudi naš kraj precej prizadet po krizi, ki je v kovinski industriji nastala. Imeli smo precej brezposelnih, večina delavcev pa je bila poslana na brezplačne dopuste. Tu so se pokazale dobrine lokalnega brezposelnega sklada, ki smo si ga pred dvema letoma ustanovili na pobudo Oblastnega odbora. Mnogi od teh brezposelnih ne bi imeli v času brezposelnosti nikakih sredstev, a tako smo jim lahko prikočili na pomoč iz sredstev lokalnega sklada. V ostalem se je odbor potrudil kolikor je bilo v njegovi moči, da je zahteval članstva ustrege. Na inicijativo Centrale našega Saveza smo ustanovili precej lepo knjižnico, ter nam je centrala kupila 56 knjig. Tudi Oblastni odbor v Ljubljani nam je kupil 25 knjig. Nekaj knjig sta nam pa darovala ss. Stropnik in Vrankar. V zadnjem času si je odbor kupil za ca. 500 Din novih knjig. Tako ima sedaj naše članstvo že prilično izbiro v knjigah in mu je mogoče si v prostem času dobiti v knjigah malo duševnega razvedrila. Vse to pa je šele začetek in bomo morali izvršiti še veliko napornega dela, da bomo dosegli cilj, ki smo si ga zadali. Tajniško poročilo je obsegalo, koliko je imel odbor v preteklem letu sej in da so se vršili tudi štirje članski sestanki, na katerih so poročali ss. Kopač, Čeh in Vrankar. Zanimivo je bilo poročilo blagajnika:

Saldo v blagajni 31. 12. 1929	Din 4.719.40
Od prodanih markic l. 1930	Din <u>26.448.60</u>
Skupaj	Din 31.168.—

Izdatki:

Brezposelne podpore	Din	2.394.—
Izredne podpore	»	765.—
Posmrtnine	»	700.—
Preseljene podpore	»	300.—
Poštnina in druge potrebitine	»	1.993.10
Delegacije	»	157.—
Centrali poslano v gotovini	»	19.970.60
Saldo dne 31. decembra 1930	»	4.888.30
Skupaj	Din	31.168.—

Izkaz lokalnega brezposelnega sklada:

Dobitki:	
Saldo dne 31. 12. 1929	Din 2.898.—
Prispevki v letu 1930	» 6.083.—
Skupaj	Din 8.981.—
Izdatki:	
Izplačane podpore	Din 6.030.—
Saldo dne 31. 12. 1930	» 2.951.—
Skupaj	Din 8.981.—

Po podanem poročilu članov kontrole, ki so vse poslovanje našli v najlepšem redu, je sprejel odbor za svoje delo soglasen absolutorij.

Besedo je dobil delegat Oblastnega odbora s. Stropnik, ki je obrazložil položaj kovinarjev v Sloveniji in ostali državi. Sedanja momentana kriza v industriji služi podjetnikom, da so začeli eden za drugim odpovedovati kolektivne pogodbe, da bi se na ta način rešili obvez napram zaposlenim delavcem. Kolektivne pogodbe so podjetnikom trn v peti, ker one slone na solidarni sili organiziranega delavstva. Kako potrebna pa je ta solidarnost, so pokazale prečitane številke podružničnega blagajnika, ki kažejo, da se je precej velika vsota denarja izplačala brezposelnim članom. Tudi zaupniški zbor je v preteklem letu izvršil veliko in važno delo, ker je bil s svojimi nasveti in intervencijami pri vodstvu tovarne vedno in takoj članstvu na razpolago. Naši zaupniki so podjetnikom skrajno neprijetni ter so izpostavljeni različnim sikanam. Članstvo pa mora to težko delo, ki ga zaupniki opravljajo, pravilno oceniti ter dati zaupniškemu zboru potrebno oporo. Neorganizirani delavci v vsakem podjetju so cokolj delavskemu pokretu.

Neorganizirani delavec je brez duše, brez vere, brez delavskega ponosa. Tudi na Muti imate še 19 trotoev, ki živijo s sadove organiziranega delavstva, ki so pa gluhi in nemi, kadar se jih pozove na solidarno in solidarno delo za obrambo delavskih interesov. Na take trote se tudi zaupniki ne morejo nasloniti, ter mnogokrat izostane uspeh intervencije, ker podjetnik vedno z veseljem pokaže na take trote, ki nimajo nikakih sredstev, nikakih pritožb, temveč so z vsem delovanjem podjetnika zadovoljni. H koncu jih je referent pozval, da si imajo kovinarji na Muti postaviti za cilj: **100 odstotno organizacijo v vseh podjetjih na Muti. Organizirati vse, kar leze in gre. Slehernega delavca pripeljati v organizacijo.** Referentov apel je članstvo z aplavzom potrdilo ter obljubilo, da pri njegovem bodočem obisku ne bo našel več trotoev na Muti.

V novi odbor so bili izvoljeni: Predsednik Preglau Avgust; tajnik Gerold Josip; blagajnik Tratnik Fridl; odborniki Kupler Rupert, Srebotnik Jurij, Haberman Ivan, Wiltušnik Konrad.

Člana kontrole: Poderžan Vinko in Wirtnik Josip.

Knjižničarja: Krautberger in Lemacher.

Po končani volitvi odbora je s. predsednik pozval članstvo na solidarno in agilno agitacijo za pridobivanje novega članstva ter zaključil lepo uspešni občni zbor.

Pozor delavci »Mlinostava«!

Vse delavce, ki so bili zaposleni v podjetju »Mlinostav« v Šofji loki in ki ob izstopu niso prejeli svojih plač, opozarjamo tem potom, da je sodišče poslalo denar na tajništvo, kjer ga vsi prizadeti dobe na dan 16. aprila 1931 dopoldne in popoldne.

Vsako ima prinesiti s seboj delavsko knjižico, s katero se mora izkazati, da je bil v dotičnem času res v tem podjetju zaposlen. Savez Metalških Radnika Jugoslavije

Tajništvo za Dravsko banovino.

Vinko Vrankar, l. r.

Sekelja martinarne S. M. R. J. Jesenice.

V nedeljo, dne 15. marca t. l., popoldne se je vršil občni zbor sekcije martinarne, kateri je bil jako povoljno obiskan. Predsednik sodrug Čeleznik je otvoril občni zbor ter prešel na dnevni red.

Iz blagajniškega poročila je bilo posneto, da je sekcija stalno naraščala v številu članstva, tako, da obsega sedaj v martinarni SMRJ 85% vseh zaposlenih martinarnjev; denarnega prometa pa je imela sekcija Din 27.000.— na članskih prinosih.

Iz tajniškega poročila se je čulo o delovanju sekcije, ki je imela 8 rednih in dve izredni seji, dalje 6 sekcijških sestankov ter poleg številnih manjših intervencij dva važna posredovanja, ki sta tudi izpadla z uspehom v korist delavcev.

Iz poročila predsednika je bilo razvidno, da je odbor vršil svoje naloge v polni meri, zato pa niso bili uspehi le na povčanju članov, temveč beleži sekcija tudi povsem povoljne rezultate na obdržanju in izboljšanju plač.

S posebnim priznanjem predsedniku, blagajniku in tajniku so navzoči člani odglasovali odboru popolno zaupnico.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči sodrug:

Čeleznik Ivan, predsednik; Toman Fr., tajnik; Trebusak Jožef, blagajnik; Rožman Anton, Setinec Martin, Palovnik Jožef, odborniki. Vodnov Jakob, Gašperin Jožef in Žagar Alojz pa kot člani kontrole.

K zaključku občnega zbora je poročal za upravni odbor še predsednik sodrug Jeram, ki je obrazložil vse težnje v delu zaupnikov za uveljavljanje novih plačilnih razmer, ter pozval novoizvoljeni odbor, da tudi v bodočem letu vztraja tako žilavo v vsem delovanju, kakor v preteklem letu, vsem članom pa je polagal v presojanje in razmišljanje vse dogodke pretečenega leta, ki so mnogokrat dovaljali organizacijo v kritične trenutke, pa se jih je prebrodilo le vsled tega, ker je v vrstah organizira-

nega delavstva vladala absolutna disciplina, posebno pa med zaupniki.

Posebno je naglašal, da je dolžnost vseh strokovno organiziranih, da se oklenejo tudi lastnega našega združništva, da se kot delavci osamosvojimo tudi na gospodarskem polju in tudi v gospodarstvu zavzamemo mesto, ki nam pripada ter tako dokažemo, da smo s svojim zaslužkom sposobni sami gospodariti, zato pa je treba dejanskega sodelovanja v združništvu, da kupuje vsak vse svoje potrebe v lastni konzumni zadrugi in da se na drugi strani priključi vsak strokovno organizirani novo predvidenemu gospodarskemu programu, o katerem bodo posebni sestanki in razprave posameznih sekcij.

Le tedaj, če bomo storili vsak po svojih močeh vsi svojo dolžnost za naš skupni ML, nas ne bo potreba biti strah pred jutri.

Martinarnskim delavcem vsa čast, ponosni so lahko na svojo sekcijo, ki je gotovo vzor vsem drugim ne le po številu članstva, temveč danes lahko rečemo, da tudi po zavrednosti in resnični solidarnosti. Martinarnski delavci so se temeljito prebudili in brezdvoma se ne bodo nikdar več povrnili nazaj v one razmere, v katere jih je zakopal nesloga in nevednost, brez dvoma vedo sedaj, kaj pomeni stalna in resnično borbeno organizacija. Vztrajajte tako!

Pojasnilo.

V »Delavcu« z dne 25. marca na strani 3. je izšel v tretjem stolpcu članek pod naslovom »Seksija livarjev SMRJ. na Jesenicah«, v katerem se očita tehničnemu ravnatelju KID gospodu inž. Dostal, da je odklonil vsake razgovore z zaupniki livarjev.

Ker je o vprašanju livarne razpravljaj gospod ravnatelj samo z menoj, ugotavljam, da so navedbe v tem članku po informacijah, ki sem jih jaz dal livarjem, nepravilno tolmačene. Gospod ravnatelj je meni izjavil na predneseno željo livarjev, da bi sprejel zaupnike livarne v svrhu razgovorov radi položaja v livarni, naj mu povem, kaj želijo livarji prednesti, kar sem mu deloma objasnili, nakar pa mi je izjavil, da trenutno nima pomena o tem razpravljati, ker je glavni vzrok v livarni ta, da je livni produkt nekonkurenčen z zunanjim svetom, čemer je gospod ravnatelj navedel tudi razne vzroke in med drugim omenil tudi, da so cene režije za delo tudi previsoke.

Na moje ponovno intervencijo pa se je gospod ravnatelj Dostal izjavil, da končno želi, da pridejo livarji k njemu, da jim bo pojasnil vse in je določil za 27. marca (na petek) popoldne tozadevne razgovore, do katerih pa ni prišlo, ker je gospod ravnatelj odpotoval. To se je končno napačno tolmačilo, ker razgovore ni odklonil, ampak je odpotoval in se ti razgovori niso mogli vršiti.

Apeliram na člane Saveza Metalških Radnika, posameznih sekcij, da naj se mi ne otežkoča posredovanj na ta način, da se od mene podane informacije napačno in morda vedoma drugače navajajo.

Navajam to zato, ker odklanjam vsako zvezo s takimi napačnimi tolmačenji mojih informacij, ravnotako odklanjam vsak sum, da je vedoma moja sokrivda, da je ta članek izšel.

Jurij Jeram, glavni zaupnik.

Vabilo

na redni letni občni zbor S. M. R. J. Sekcije težke železne industrije, Jesenice.

V nedeljo, dne 26. aprila 1931, se vrši redni letni občni zbor v Delavskem domu na Savi. Dnevni red običajen poleg točke: razprava o predlogih za kongres. Vsi člani iz Save, Javornika in Dobrave, rezervirajte to nedeljo dopoldne za občni zbor, katerega se zanesljivo vsi udeležite. Na to nedeljo odklonite tudi vsako delo v vseh tovarnah, ako ni nujno in neobhodno potrebno. Dokažite dejansko z udeležbo, da smo živa borbeni sila. Na občni zbor je povabljen tudi zastopnik internacionalne sekcije težke železne industrije, kakor razni centralni predstavniki naših organizacij. Vsi na ta dan v Delavski dom na Savi. Godbeni odsek naj se ta dan udeleži korporativno v paradi z instrumenti. Vabimo tem potom tudi pevce »Svobode« Javornika in Jesenic, da intonirajo na občnem zboru našo pesem skupnosti. Pričetek je točno ob 9. uri.

Savezni svet.

Vabilo

na ustanovni občni zbor »Priatelja Prirode«, podružnice Jesenice,

ki se vrši v nedeljo, dne 26. aprila 1931, ob 15. (3.) uri popoldne v Delavskem domu na Savi. Pristopnina znaša Din 10.—, članarina pa znaša letno Din 25.—. Vsi sodrug, ki ste navdušeni turisti, pristopite kot člani. Vsak naj si preskrbi tudi sliko za legitimacijo v velikosti kakor za potne liste, kdor ima namen pristopiti. Prvotno je bil občni zbor določen na 19. aprila, sedaj pa je vsled raznih zadržkov sklican na 26. aprila popoldne, ter ima torej vsakdo še več časa, da se nam priključi.

Podružnica »Priatelja Prirode«, Jesenice, bo ustanovljena za celo gorensko okrožje, zato pristopite vsi tudi iz okolice. Vpisovanje je mogoče na dan pred ustanovnim občnim zborom, sicer pa tudi lahko vsakdo še sedaj pristopi ter se naj v to svrhu zgleda pri ss. Juriju Jeramu ali Albini Smolnikarju, Tonetu Čufarju ali Jakobu Vodnovu ali pa Valentinu Maleju.

Dopoldne na občnem zboru kovinarjev bo poročal o namenu »Priatelja Prirode« centralni tajnik Turistovskega društva »P. P.« iz Zagreba, ki bo potem tudi na ustanovnem občnem zboru popoldne navzoč.

Pripravljalni odbor:

Čufar Tone, Vodnov Jakob, Jeram Jurij.

Kovinarji! Metalci! Pozor!

Vsi člani našega Saveza, ki si žele nabaviti kolesa, naj se obrnejo po informacije na tajništvo SMRJ, poštni predal 290.

Organizirani kovinarji kupujejo le »Jugo-Steyr«-kolesa, ker so tam delavci 100 odstotno organizirani v našem Savezu.

RUDARJI.

Smrtna nesreča v Rajhenburgu.

Dne 10. marca se je smrtno ponesrečil 18 letni rudar Anton Abram s tem, da se je usedel na njega dvigalni koš. Kako je to mogoče? To je mogoče le na ta način, ako se dvigalni koš usede na dnu jaska, in ravno tisti trenutek se postavi pod njega človek, da ga umori. Pa tudi to se praviloma ne bi moglo zgoditi, zakaj kakor hitro se dvigne koš, se zavarovalna vrata ali mreža avtomatski zapro, tako da je prehod pod v zraku vsečim košem nemogoč.

In vendar smrtni žrtve. Kako to? Najbrž, da je ponesrečeni zavarovalna vrata podprl, zato da je imel prost prehod skozi jasek, da je zamogel pravočasno dovoz polnih vozičkov z obeh strani oddajati, če ni bilo (kar bi moralo biti) prehoda okoli jaska. Po naše drugače ni moglo biti, zakaj prostovoljno pokojni Abram ni šel v smrt. Da pri tem rudniku mnogo ni v redu, je razvidno iz tega, da so se v zadnjih letih kar 4 rudarji v jaskih ubili.

Tudi na zasluhkih se ta rudnik odlikuje. Zasluhki rudarjev-kopačev v akordu znašajo tudi 24, 26, 28, 30, 35 in 38 Din dnevno. Mogoče misli zelo narodni inž. G. Verbič, ko pravi, da se pri njem nič ne gliha, da more rudar z 8 štihi $\times$ 26 Din na 15 dni kar gore obračati. Če on to misli, potem bi bilo jako dobro, da bi on sam to enkrat poizkusil. Kaj poročate k temu, vi nacionalni?

Gg. okrog rudarske oblasti pa priporočamo, da bi si enkrat to rajhenbursko jamo temeljito ogledali.

Zagorje.

Obrat Kotredež.

Paznika g. D. A. vljudno vprašamo, od kdaj in odkod obstoje predpisi, da mora moštvo samo s svojo lastno težo potisniti dvigalni koš zavarovalna jaska na dno, da se dobi na njega prazen voziček? Nadalje ga vprašamo, če je on zavarovalni agent za življenje, ker ljudi pred vstopom v ta koš sprašuje, če so življensko zavarovani? Ali veste g. paznik, kako in s čim se ima tak koš na dno potisniti? Bi bilo želeži, da vse to razumete.

Beda rudarjev in dobički premožgovnih baronov.

Pred kratkim je bila bilančna seja Trboveljske premožgovne družbe. Predsedoval je seji Francos André Luquet. Seja je sklenila, da se imajo za preteklo leto, to je za »leto krize«, izplačati dividende po 25 Din za delnico.

Kakor se vidi iz tega, so premožgovni baroni »krizo« v premožgovni industriji zelo vztrajno pretrpeli in jo premagali. Zato pa so rudarji, ki so te dividende pridelali, prokleto gor plačali. Meščansko časopisje je s takim »uspehom« premožgovne industrije zadovoljno, kar je pač razumljivo.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Šostanj.

V ponedeljek, dne 30. marca 1931 se je vršil v dvorani »Zadružnega doma« redni letni občni zbor naše strokovne organizacije s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) poročilo blagajnika porskega sklada. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Poročilo obratnih zapnikov. 5. Volitev odbora in volitev blagajnika porskega sklada. 6. Načrt novega zakona o socialnem zavarovanju in stališče delavstva.

Predsednik s. V. Zajc je otvoril občni zbor in pozdravil navzoče. Predlagal je, da se radi tega, ker je navzočih precej nečlanov, da najprej na dnevni red »Načrt novega zakona o socialnem zavarovanju«, ker bi druga poročila marsikaterega ne zanimala ter bi predčasno odšli. Ker so se s tem vsi strinjali, je podal besedo tajniku s. Jakominu iz Ljubljane, ki je v enournem govoru orisal načrt tega zakona, ki obstoječe pravice delavstva pri bolniškem in neugodnem zavarovanju silno skrajšuje, ker postavlja tri karente za dosegajočih pravic v bolniškem zavarovanju, pri neugodnem zavarovanju pa rente ponesrečencem občutno znižuje. Po načrtu se znižuje tudi prispevek za bolniško zavarovanje za 1 odstotek. Govornik omenja, da se sicer za vse prikrasne pravice pri bolniškem in neugodnem zavarovanju kot nadomestilo namerava

vesti nekakšno zavarovanje za onemoglost, stanost in smrt, ki pa izdaleka ne krije izgub, katere bi delavstvo moralo utrpeti pri bolniški in neugodni panogi zavarovanja. Delavstvo je potom svojih strokovnih organizacij radi tega zavzelo k temu načrtu odklonilno stališče in zahteva: 1. Da ostane bolniško in neugodno zavarovanje neokrnjeno. 2. Starostno zavarovanje naj se izvede tako, kakor ga predvideva zakon o zav. del. 3. Socialno zavarovanje mora ostati samoupravna institucija in naj se radi tega izvede do volitve.

Navzoči so govorniku z velikim zanimanjem sledili in se z odobravanjem pridružili stališču, kakršno je zavzelo organizirano delavstvo drugih krajev.

S. Jakomin je še naglasil: če uspe, da se nameravano poslabšanje socialnega zavarovanja prepreči, bo zasluha edino delavskih strokovnih organizacij. Ker pa se na žalost delavstvo ravno za organizacije malo briga in so organizacije šibke, ni izključeno, da se poslabšanje, ki ga zahtevajo podjetniki, posreči. Če se bo to zgodilo, ne zadene krivda nas organiziranih, ki smo vse, kar nam je bilo mogoče, storili, ampak zadene krivda one neorganizirane, ki se za svojo obrambo in ohranjanje zakonov nič ne zmenijo.

Nato se je preselilo k nadaljnjemu dnevnemu redu. Predsednik je poročal, da je odbor in organizacija delala, kolikor je pač bilo ob tako majhnem zanimanju delavstva mogoče. V zadnjem času smo delavci v šostanju občutili na svojih železnicah pritisk krize. Tovarna je stala in se je malo ter omejeno delalo. Delavstvo se žal v svojo zaščito nič ne zga. Ostali smo stari člani s par novimi, ki so zadnje čase pristopili. Organizacija čaka še mnogo dela, ki ga pa vršiti ne more, ker se delavstvo ne organizira. Odbor je podvel vse mogoče, da se organizacija pojača in dvigne članstvo, bilo pa je brezuspešno. Dosedanje članstvo se bo tudi v bodoče organizacije čvrsto držalo, ker le mora prej ali slej priti za delavstvo spoznanje, da brez strokovne organizacije ne smejo biti. Čuvati bomo torej ta organizacijski temelj, na katerem, uverjeni smo, se bo še dvigala lepa in močna stavba organizacije v šostanju.

Tajnik Kušnik je prečital zadnji zapisnik, poročal koliko sej in sestankov se je vršilo in koliko dopisov so prejeli in odpisali in koliko pismenih intervencij se je napravilo pri O. U. Z. D., ki so bile vse uspešno izvršene.

Sodrug Turk je kot blagajnik poročal o vseh dohodkih in izdatkih v pretečenem letu. Hleb je poročal o dohodkih in izdatkih podpora iz porskega sklada.

Nadzorstvo je poročalo, da se je vse finančno poslovanje vršilo v lepem redu in predlagalo absolutorij blagajnikom in celemu odboru. Absolutorij je bil izrečen soglasno.

Predsednik obratnih zapnikov Zupšek je poročal o delovanju obratnih zapnikov, ki so imeli zlasti v sedanjih težkih časih naporno delo. Poročal je tudi o stanju denarja in izplačanih podporah iz kazenskega fonda.

V odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči sodruzi: predsednik Vinko Zajc; podpredsednik Minar Anton; tajnik Kušnik Jakob, namestnik Lešnik Alojz; blagajnik Hleb Franc, namestnik Povše Jurij; Turk Alojz, Prigovnik Anton in Šutej Anton, odborniki; nadzorstvo Ramšak Jože in Doblšek Anton.

S pozivom na delo za povzdig organizacije je nato predsednik zaključil občni zbor.

Ribnica na Pohorju.

Delavstvo kamnoseške in granitolomske industrije podjetja »Gutun Res in druga« je izjavilo, da se želi organizirati v Splošno delavsko zvezo Jug. in želi ustanoviti podružnico. Dne 29. marca se je vršil sestanek, ki je bil lepo obiskan. Poročal je predsednik naše mariborske podružnice sodr. Dvoršak o težkih delavskih razmerah in o potrebi prave delavske strokovne organizacije. Delavstvo je sklenilo ustanoviti našo podružnico in si je izvolilo 5 članski pripravljali odbor, ki bo izvršil vse priprave, da se podružnica čim prej ustani in prične poslovati.

Mi odločitev kamnoseških delavcev toplo pozdravljamo. V organizaciji je moč, organizacija vodi boj za izboljšanje delovnih razmer, vzgaja delavstvo k človečnosti in mu kaže pot k lepši bodočnosti.

Zanimivo je, ker je od sedaj tu obstojala organizacija krščanskih socialcev, pa ji vsi obračajo hrbet.

ŽIVILCI.

Peki, Maribor.

V nedeljo, dne 8. marca 1931, se je vršil občni zbor podružnic pekov in pivovarjev v Mariboru ob polnoštevni udeležbi članstva. Navzočih članov je bilo preko 80, kar je znak, da se vsi zavedajo svoje organizacijske dolžnosti.

S. Rakuša je poročal o plenarni seji v Celju, o konferenci v Beogradu, kjer se je izvršilo ujediničenje vseh živilcev v Jugoslaviji razen zagrebškega saveza, ter o kongresu, ki se je vršil dne 1. marca v Ljubljani.

Članstvo je pazljivo poslušalo zanimivi referat s. Rakuše, ki jih je seznanil z razmerami v Beogradu in Zagrebu.

Staremu odboru je bil podan soglasen absolutorij, nakar se je izvolil novi odbor, ki je sledeč:

Predsednik Rakuša Karel, namestnik Potočnik Ivan; blagajnik Schuntner Avgust, namestnik Premužak Stanislav; zapisnikar Vesenjak Alojz, namestnik Munda Josip; kontrola: Kos Matija, Bregant Edvard, Gradišnik Simon. Širši odbor: Butja Ivan, Sumiga Franjo, Bratša Martin, Pišberl Vincenc. Posredovalec za delo: Ozmeč Franc.

Za pivovarje je poročal s. Premužak, ter na koncu apeliral na vse mlajše članke, da pristopijo k pevskemu ali tamburaškemu zboru ter se bolj dvignejo sloves in ugled delavskih kulturnih društev. Med drugim se je tudi storil sklep, da se pospeši akcija za odpravo nočnega dela in za omejitev vajencev.

Sklenilo se je, da se proslave pekovskih pomočnikov v Gradcu udeležita pevski in tamburaški odsek. Vsekakor pa je v tem velika požrtvovalnost, zastopati kulturne organizacije Jugoslavije v inozemstvu, poleg tega pa še brez vsake gnotne podpore s strani tistih, ki bi jim morala biti to prva skrb, da se to izvede v čim bolj dostojnem in reprezentančnem stilu, da dokazemo s tem, da je tudi med jugoslovanskimi strokovnimi organizacijami smisel za lepote kulture. Želeli je, da se vse kulturno delo organiziranega delavstva osredotoči v kulturni centrali »Svoboda«, ker le tako bomo lahko tudi na zunaj nastopali močni in podpirani od celokupnega delavstva. Čepljenje in životarienje naj izgine.

Vsekakor pa bi želeli, da se za to zanimajo merodajni forumi, da bi se omogočilo mariborskim sodrugom, da se proslave res udeležijo.

Peki.

Dogodki zadnjih dni nam dokazujejo, da skušajo javna oblastva vpostaviti red v pekovski stroki.

Služaj pekovskih mojstrov v Mariboru nam prikaže, da se pekovski mojstri, vsaj nekateri, poslužujejo sramotnih trikov, da si narede več dobička. Banska uprava je znižala cene kruha, mojstri pa zato znižujejo plače pekovskim pomočnikom, ki so že tako slabo plačani.

Navzlic banski odredbi se je to znižanje odražalo samo nekaj dni, nakar so z izgovorom, da se je cena moki zvišala, tudi sami nastavili stare cene, a pekovski pomočniki so še nadalje imeli okrnjene in znižane plače, mojstri pa dvojen dobiček.

V nekem časopisu je izšel članek, ki je gotovo izvirjal od kakega mojstra, ki valj glavno krivdo visokih cen kruha na pivovarne, ki prodajajo predrag kvas ter imajo monopol v državi. Govori se kar o 400 milijonskih dobičkih teh tovarni kvasa.

Mi se ne bomo za sedaj spuščali v podrobno debato, koliko se porabi kvasa pri 100 kg moke, niti, kako se kalkulirajo cene kruha. Pripominjamo pa samo eno, kar bo pa držalo in sicer, da se javnost lahko slepi s takimi in podobnimi kalkulacijami in dokazovanjem dragih surovin, mi pa vemo, da je vse to v najmilejšem pomenu povedano zelo pretrirano, če že ne celo zlagano. Neuka javnost mora verovati tako ali tako, da je kruh po tej ceni, mi pa vemo, kako to izgleda od blizu.

Pisce članka poudarja, da je kvas grozno drag itd. Ne poudarja pa niti z besedico, da bi bili pekovski pomočniki tudi dragi. Sicer pa se ne more pritožiti nihče čez pomočnike, ker pri 12 urnem delu — in poleg tega mu pomočniki nosi še koš in cepi drva itd. in mu zato plača celih Din 75.— ali 100.— tedensko in hrano (za živino) ter stanovanjem (za psa) — to res ni nikakr draga stvar, ker ima tu pol dobička. Glavno je torej, da se kvasu cena zniža, ker potem bo kapital hitreje raste, oziroma se bo kruh pocenil.

Vendar mi vemo in smo prepričani, da radi tega, če bi se kvasu cene znižale, ne bi bil kruh cenejši niti ne bi imeli pomočniki boljše plače.

Živilci.

Kakor smo že kratko poročali, je kongres Zveze živilskih delavcev Jugoslavije potrdil in sprejel rezultate konferencie v Beogradu, na kateri so se ujediničili vsi savezi živilskih delavcev v Jugoslaviji razen zagrebškega, kateri se vabilu ni odzval. Kongres Zveze v Ljubljani je konstatiral, da ostane Zveza v istem stanju kakor dosedaj, le z izpremenbo, da se novi centrali v Beogradu pošilja gotova kvota po številu članstva, s katero se bo krilo stroške in administracijo. Pravila Zveze ostanejo ista z nekatereimi malimi izpremenbami, ki so potrebne za skupno sodelovanje vseh živilcev.

V zvezi s tem pa ima naša Zveza svojega zastopnika v Glavnem odboru in pošilja tudi svoje delegate v slučaju seje ali kongresa. Zveza živilskih delavcev Jugoslavije s sedežem v Ljubljani se z ujediničenjem spremeni v Oblasni odbor Unije radnika životnih namirnica Jugoslavije, ki

Delavski prosvetni večer.

V petek 17. aprila 1931 priredita Delavska kulturna zveza »Svoboda« in Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice prvi delavski prosvetni večer.

Na sporedu je godba, solopetje in predavanje o novem Dunaju in Olimpiadi s skioptičnimi slikami.

Vstopnine ni.

Delavci in delavke, napolnite dvorano, kajti ta prosvetni večer je vaš. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer.

pa opravlja svojo funkcijo še nadalje v istem obsegu kakor dosedaj, v skladu z direktivami nove centrale v Beogradu.

V zvezi s tem je tudi vprašanje glede novih članskih knjižic. Oblasni odbor v Ljubljani je nove knjižice naročil za vse svoje članstvo ter bo s tem članstvu gotovo zelo ustrezno.

Na kongresu se je sklenilo, da je najbolje, da posamezne podružnice naroče, odnosno kupijo toliko novih knjižic, kolikor članov imajo v evidenci po zadnjem obračunu in sicer obvezno, ker z momentom, ko se je ujediničenje izvršilo, je potrebno, da se izvede kolikor mogoče v cilju skupnosti, poleg tega pa sedanje knjižice niso lepe niti praktične. Sedaj je možnost, da vsak član Unije potuje po celi Jugoslaviji ter prejme denarno in moralno pomoč v vsakem večjem mestu, kjer je pač podružnica ali vplačilnica Unije. S tem je že mnogo storjenega za bolj uspešno potovanje in iskanje zaslužka širom Jugoslavije, o čemur se pred ujediničenjem ni moglo reči.

S tem dejanjem je storjen korak naprej k izpopolnitvi strokovnega pokreta med živilci, zavedajmo pa se, da je sedaj v večji meri dana možnost, da se izboljšajo delovne razmere v okviru strokovnih organizacij ter da se bo enotni pokret v celi državi povzpelo do večjih uspehov, kakor pa smo jih dosedaj beležili v deljenih skupinah strokovnih organizacij. Znano je, da večje število dobro organiziranih borcev več doseže, kakor pa tisti, katere ne veže skupna delavska solidarnost.

Posamezne podružnice pa naj v sporazumu z oblasnim odborom v Ljubljani svojemu članstvu obrazložijo pomen ujediničenja v raznih podrobnih vprašanjih, ki so potrebna za jasnejše pojmovanje koristi in dolžnosti ujediničenja.

Sodrug! Ujediničenje je na papirju, treba ga je pa oživeti in uresničiti z dokazi, da vlada med nami skupna vez z istimi cilji po celim svetu. Pokazimo pa našim sodrugom na jugu, da je naš pokret živ in zdrav že mnogokrat izšel kot zmagovalec iz borbe za naše pravice.

Jaz sam sem — nič,

Mi vsi smo — MOČ!

STAVBINSKI DELAVCI.

Stavbinski delavci v Ljubljani so se začeli gibati. Delovne razmere so tako slabe in plače tako mizerne, da so začeli misliti o samopomoči. Samopomoč je pa strokovna organizacija. Večkratni sestanki, ki so se vršili že pozimi, so rodili uspeh, da so se odločili stavbinski delavci, ki vedo, kaj pomeni biti organiziran, da zopet obnovijo svojo strokovno organizacijo. Vložili so pravila za potrditev ter določili članarino. Izdelali so pravilnik o podporah in pomoči članov.

Savez stavbinskih delavcev Jugosl., tako se imenuje organizacija, hoče stopiti pred delodajalce z zahtevo, da se morajo mezde zvišati, 8 urnik se mora uroštevati, čezurno delo se mora plačati s 50% povškom, kakor to določa zakon o zaščiti delavcev.

Savez stavbinskih delavcev Jugoslavije bo te svoje zahteve uveljavljal v toliko, v kolikor bo imel moči. In kakor kaže pristopanje zidarskih delavcev, bo organizacija imela krepko moč.

Zato vsi stavbinski delavci brez razlike, moški in ženske, pristopite k Savezu stavbinskih delavcev v Ljubljani, da tako pokažete, da hočete izboljšanje svojega mizerne položaja.

ADRIA

prašek za pecivo »Pekin«, vanilin sladkor, Pekin rumenilo so odlične kakovosti.

Pišite po receptne knjižice na: Adria tovarna pecilnih praškov Ljubljana I, poštni predal 124

„DUNAV“

ZAVAROVALNA DELNIŠKA DRUŽBA
Podružnica za Slovenijo v Ljubljani,
Šelenburgova ulica 3

prevzema

specijalna življenska štedilna zavarovanja za delavce brez zdravniške preiskave s tedenskim premijskim vplačilom po Din 10.—. — Zahtevajte prospekte!

Prepričajte se o ceni oblačil za gospode in dečke pri

Jos. Olup, Ljubljana

Stari trg šte. 2, na vogalu

ki ima v zalogi tudi veliko izbiro štofov iz svetovnoznanih čeških in domačih tovarn kakor tudi pletenine, klobuke, žemperje. Priporoča tudi možko perilo iz lastne tovarne »TRIGLAV«. — Oblike in perilo izvršuje tudi po meri.